

Naplapjaink és folyóirataink bőségesen beszámoltak annak a pernek eseményeiről, és körülményeiről, amelyet a kaliforniai Marin körzeti bíróságon kezdett Angela Davis néger kommunista filozófiatanárnő ellen. Mégis újdonságnak éreztük, ha a Kosuth Könyvkiadónál most magyarul is megjelent francia dokumentumkötetet. Az „Angela Davis parle” — Angela Davis beszél — nemcsak a bebörtönzött néger nő politikai arcképét rajzolja meg, hanem megismerteti az amerikai igazságszolgáltatás évtizedek óta használatos módszereivel, amelyek mit sem változtak mind a mai napig, ha a haladó mozgalmak elleni akciókat „törvényes papírokba” akarják csomagolni. Angela Davis pere egy esztendő alatt sem jutott túl kezdeti szakaszán; a kötetnek az előzményekről és a vádolt néhány beszédéből válogatott dokumentumgyűjteménye nem hagy kétséget az iránt, hogy a kommunista filozófiatanárnő olyan politikai fondorlat áldozata, amilhez hasonló nem sok volt az Egyesült Államok igazságszolgáltatásának történetében.

A tényeket ismerjük a napi hírekből és tudósításokból, s ezekre eddig nem térünk vissza. A tavaly augusztusban New Yorkban letartóztatott és az FBI-nak a fizetéseivel szembe fordított körbörtölésében szereplő Angela Davist — a bizonyítékok hiányával nem törődve — azzal vádolták, hogy valamilyen módon részt vett a néger Jackson főterek szökésében, amikor a lövöldözés során a bíróságot megölt. Angelának szembe köze sem volt az akcióhoz, de mivel az ő állata vásárolt — és törvényesen bejegyzett — fegyvert használtak, Angela Davis lett az ügy fővádlottja.

A kötet — Várkonyi Tibor fordításában és jegyzeteivel — azt a küzdelmet mutatja be, amelyet Angela Davis és védői, s a terebélyesedő szolidaritási mozgalom folytat a hamis vad leleplezéséért.

Az Alabamában nevelkedett, majd az amerikai és nyugat-európai egyetemeken diplomát szerzett s marxistává lett filozófusnő politikai elkötelezettsége, a nixon-i politikával szembeni bátor kiállása tárulkozik ki a dokumentumokból, a Harlem négerének 13 kérdésére adott válaszokból, a Marin körzeti bíróság előtt tett nyilatkozatából. Angela Davis szenvedélyesen kereste a megoldást az amerikai társadalom, az amerikai négerek problémáira, s ezekben jutott el az Egyesült Államok Kommunista Pártjához, amely tagjává fogadta őt. Magánélete ettől kezdve elválaszthatatlan társadalmi tevékenységétől, a néger polgárjogi mozgalmáért folyó küzdelemtől.

Beszédei és válszai, a szabadságról és elnyomásról tartott előadásai — amelyeket a kötetből megismerhetünk — nemcsak ragyogó filozófiai képességeit dicsérik, bátorságát és törhetetlenségét, hanem számunkra új oldalról nyújtanak bepillantást az amerikai négerek küzdelmébe is. E harc körülményeiről, a kaliforniai börtönviszonyokról a kötetben olvasható riportrészletek néznek keserű ízelítőt. S hogy a néger polgárjogi mozgalom önmagán belül is sok nehézséggel és politikai tévelygéssel küszködik, azt példázza az a levél, amit Charlene Mitchell — a Négerok Kiszabadításáért Küzdő Bizottság titkára — intézett az Algirban tartózkodó Eldridge Cleaverhez, a Fekete Párduc Párt egyik vezetőjéhez. Az anarchista felfogást elítélő levél nyíltan kimondja, hogy „a forradalomban nekünk nem vértanúkra van szükségünk. Hanem a tömegek megmozdulására... és belőlük emelkedhetnek majd ki a hősök és hősnők”.

Angela Davis ilyen hősnő, akinek a kiszabadításáért folyó mozgalom világméretűvé terebélyesedik.

Sebes Tibor

(Angela Davis beszél. Kosuth. 95 oldal, fűzve 4 Ft.)

Angela Davis beszél

Könyv-
világ
1971
OKA.
~